

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze Kaderbrief 2026 GGDrU

Beleidsveld	Volksgezondheid
Organisatieonderdeel	Volksgezondheid
Opsteller	Marianne van der Velde
Kenmerk	30110562
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze op de Kaderbrief 2026 GGDrU, waarin de raad aangeeft graag in gesprek te gaan met GGDrU over 2026 en verder, en voor dit gesprek alvast de volgende uitgangspunten en gespreksthema's meegeeft:
 - a. Verzoeken om extra middelen worden niet gehonoreerd. Gekeken moet worden naar de inzet die de meeste impact heeft voor de bevolking;
 - b. Kritisch kijken naar de overlap van taken en werkzaamheden tussen het organisatieonderdeel Volksgezondheid en de GGDrU;
 - c. Voortzetten van de lobby rondom een eerlijke verdeelsleutel van de regeling aanvullende seksuele gezondheid;
 - d. De vormgeving van de samenwerking tussen de gemeente Utrecht en de GGDrU op de programma's 'Verhogen Vaccinatiegraad' en het Meldpunt Advies en Bezorgd. Als opdrachtgever en partner kijkt de gemeente Utrecht specifiek naar de kosten, opbrengsten en invulling van de opdrachten.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

In de zienswijze geeft de raad een aantal punten mee aan het algemeen bestuur van de GGDrU voor het vaststellen van de kaderbrief 2026. De raad vraagt nadrukkelijk om aandacht voor de financiële situatie van gemeenten de komende jaren, de soms afwijkende positie van de gemeente Utrecht binnen de GGDrU en de kosten en invulling van een aantal specifieke opdrachten, waaronder de (extra) inzet op het Rijksvaccinatie-proces en de toekomstbestendigheid van de inzet op OGGZ specifiek MAB. Tenslotte het expliciet verkennen van partnerschap waar het gaat om overstijgende soms landelijke thema's en de duurzame samenwerking hierop.

Context

Aanleiding

De gemeente Utrecht neemt sinds 2014 deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht (GR GGDrU). De deelname van de gemeente Utrecht aan de GR GGDrU volgt uit de Wet Publieke Gezondheid (WPG). De gemeente Utrecht heeft bij de GGDrU basistaken uit de WPG belegd op het gebied van de gezondheidsbescherming, advies en ondersteuning bij crisissituaties, en heeft daarnaast maatwerkafspraken gemaakt op het gebied van de Openbare Geestelijke Gezondheid, de uitvoering van de Wet verplichte GGZ (WvGGZ) en de lijkschouw. In de GR GGDrU staat dat de gemeenteraad in gelegenheid is om een zienswijze in te dienen op kaderbrieven. Via een zienswijze kan de raad invloed uitoefenen op het beleid van de GGDrU. Op 26 maart 2025 besluit het Algemeen Bestuur van de GGDrU over de kaderbrief 2026. Op 11 december 2024 heeft de Directeur Publieke Gezondheid de raad per brief in de gelegenheid gesteld om een zienswijze op de concept kaderbrief 2026 in te dienen. Zienswijzen die uiterlijk op 14 maart 2025 zijn ingediend worden betrokken bij de besluitvorming over deze kaderbrief.

Juridische context

De grondslag voor het bieden van de gelegenheid aan de raad om een zienswijze in te dienen op de kaderbrief 2026 van GGDrU is artikel 43 van de Gemeenschappelijke regeling GGDrU.

Beslistermijn

De uiterlijke beslistermijn is 14 maart 2025. Zienswijzen die raden na 14 maart indienen bij de GGDrU worden niet meegenomen in de besluitvorming.

Beoogd effect

De zienswijze zal worden betrokken bij de besluitvorming over de kaderbrief 2026 GGDrU door het Algemeen Bestuur van de GGDrU op 26 maart 2025.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Niet van toepassing.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Besispunt	
1	De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze op de Kaderbrief 2026 GGDrU, waarin de raad aangeeft graag in gesprek te gaan met GGDrU over 2026 en verder, en voor dit gesprek alvast de volgende uitgangspunten en gesprekstema's meegeeft: - Verzoeken om extra middelen worden niet gehonoreerd. Gekeken moet worden naar de inzet die de meeste impact heeft voor de bevolking; - Kritisch kijken naar de overlap van taken en werkzaamheden tussen het organisatieonderdeel Volksgezondheid en de GGDrU; - Voortzetten van de lobby rondom een eerlijke verdeelsleutel van de regeling aanvullende seksuele gezondheid; - De vormgeving van de samenwerking tussen de gemeente Utrecht en de GGDrU op de programma's 'Verhogen Vaccinatiegraad' en het Meldpunt Advies en Bezorgd. Als opdrachtgever en partner kijkt de gemeente Utrecht specifiek naar de kosten, opbrengsten en invulling van de opdrachten.

Argumenten	
1.1	<u>Het is nog niet bekend welke effecten de kwetsbare financiële positie van de gemeente Utrecht, als gevolg van bezuinigingen van het Rijk, gaat hebben op de beschikbare budgetten van de gemeenschappelijke regelingen</u> De gemeenten in Nederland worden geconfronteerd met aanzienlijke bezuinigingen die voortvloeien uit de herziening van de financiële afspraken tussen het Rijk en de lokale overheden. Deze herziening leidt tot een vermindering van de beschikbare financiële middelen voor gemeenten. Dit heeft verstrekken gevolgen voor de manier waarop gemeenten hun taken kunnen uitvoeren. In dit bredere kader wordt de financiële positie van de gemeente Utrecht ook steeds meer onder druk gezet. De bezuinigingen die vanuit het Rijk zijn doorgevoerd, hebben directe gevolgen voor de lokale begroting en vagen om scherpere keuzes. Dat betekent dat de gemeente Utrecht in de toekomst niet zonder meer geld beschikbaar is voor de diensten zoals nu afgenomen of dat aanpassing nodig is. Ook de toekomstige financiering van de basistaken (plus) is mogelijk onzeker. Wij willen graag een betrouwbare partner zijn en in gezamenlijkheid onderzoeken wat de inzet betekent voor de Utrechtse burger en daarom stellen wij in de zienswijze kaderbrief 2026 de GGDrU hier al van op de hoogte. De afgelopen maanden is in gesprekken met de GGDrU al aangegeven dat we niet kunnen uitsluiten dat dat ook huidige afspraken zal gaan beïnvloeden.
1.2	<u>De kaderbrief 2026 met bijbehorende zienswijzen zijn de basis van de ontwerpbegroting 2026 van de GGDrU</u> In lijn met de zienswijze ontwerpbegroting 2025 herhalen we ons verzoek voor een goede onderbouwing van (meer)kosten waarbij de GGDrU onderscheidt maakt tussen gewenste en noodzakelijke aanpassingen. Mocht de financiële situatie (ravijnjaar 2026) aanleiding geven tot scherpe keuzes, dan helpt een goede onderbouwing in de ontwerpbegroting 2026 de gemeenteraad met de inschatting van wat de gevolgen zijn van het al dan niet instemmen met continuering van opdrachten zoals het MAB. Voor sommige onderdelen uit de kaderbrief zijn de financiële gevolgen nog niet bekend, zoals rondom de infectieziektebestrijding. Bij andere taken, zoals het Meldpunt Advies en Bezorgd weten we al dat er meer vraag is dan beschikbaar budget (zoals ook in voorgaande jaren 2023 en 2024 het geval is geweest). Daarnaast vallen de kosten voor bepaalde diensten mogelijk hoger uit doordat andere gemeenten geen gebruik meer maken van de inzet van de GGDrU. Er bestaat de gerede kans dat hierdoor frictiekosten voor een ander financieel plaatje zorgen. De consequenties worden door de GGDrU uitgewerkt en opgenomen in de ontwerpbegroting 2026. Daarom zijn we nu al in continue afstemming over de invulling van de opdracht van de GGDrU.
1.3	<u>Binnen het organisatieonderdeel Volksgezondheid is heel veel gezondheids- en epidemiologische kennis aanwezig. Het organisatieonderdeel adviseert zelf rechtstreeks aan het college van b&w.</u> De GGDrU positioneert zich in het kader van IZA en GALA als stevige advies- en kennispartner, die bijvoorbeeld de regiobeelden en regioplannen kan koppelen naar de lokale doorvertaling. Bij IZA zijn de gemeenten zelf aan zet, al dan niet binnen de subregio. Voor Utrecht-stad vervult het organisatieonderdeel Volksgezondheid van de gemeente Utrecht de rol van kennis- en adviespartner. Diverse onderdelen van de kadernota 2026 zijn daardoor niet voor Utrecht toepasbaar. Onze medewerkers geven invulling aan het GALA en zijn betrokken bij de ontwikkelingen rondom IZA en een mogelijk AZWA. (Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord, mogelijk opvolger van IZA). Uiteraard werken we daarbij veel

	samen met de onderzoeks- en beleidsafdeling van de GGDrU om kennis te delen en te verbinden waar mogelijk.
1.4	<u>Het kabinet heeft het voornemen om alle specifieke uitkeringen (SPUKs), inclusief die voor Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG), te korten met 10%. Daarnaast is de huidige verdeelsleutel voor de regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg nog steeds nadelig voor de regio Utrecht</u>
	Wij herkennen dat de regio Utrecht achterblijft in het toegekende budget vanuit de regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG). Tevens wordt de SPUK met korting waarschijnlijk omgezet in een gemeentefonds uitkering. Vanuit Utrecht hebben we het al gericht middelen om op in te zetten om ASG te kunnen blijven uitvoeren. Samen met de GGDrU voeren wij graag de lobby richting het Rijk om deze verdeelsleutel passender te krijgen.
1.5	<u>Door het ravijnjaar 2026 komen gemeenten in een moeilijk pakket ten aanzien van de begrotingen; keuzes van andere gemeenten hebben mogelijk gevolgen voor het aanbod en/of de begroting van de GGDrU in 2026 die in de kadernota nog niet meegenomen konden worden.</u>
	In een aantal gevallen is al bekend dat gemeenten bepaalde diensten niet meer afnemen bij de GGDrU. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de kosten voor de gemeenten die nog wel deelnemen. Daarnaast kan het zijn dat bepaalde taken die de gemeente Utrecht nog wil afnemen bij de GGDrU niet meer beschikbaar zijn omdat de schaalgrootte te klein wordt met minder deelnemende gemeenten. Op dit moment van voorbereiding is er nog te weinig bekend om te zien welke gevolgen dit heeft. Tijdige en frequente afstemming tussen de gemeente Utrecht en de GGDrU moet ervoor zorgen dat de gevolgen zo snel mogelijk inzichtelijk worden en dat passende oplossingen gezocht kunnen worden waar nodig.

Financiën

De kaderbrief 2026 bevat ontwikkelingen en beleidsvoornemens. De GGDrU vertaalt deze naar de begroting 2026. In de kaderbrief staan een aantal ontwikkelingen waarvan nog niet bekend is wat de financiële consequenties zijn. De zienswijze is er expliciet op gericht financiële gevolgen voor de gemeente te voorkomen. Daarnaast geven we vast aan dat we mogelijk negatieve gevolgen voor het beschikbare budget van de gemeenschappelijke regeling GGDrU verwachten.

Vervolg

De vastgestelde zienswijzebrief wordt naar GGDrU gezonden en meegenomen in de besluitvorming van het algemeen bestuur GGDrU over de kaderbrief 2026 op 26 maart 2025.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)

'Gemeente aan zet' uit het Samenwerkingskompas is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechtse voor dit voorstel.

Communicatie

Er is geen aanvullende communicatie voorzien naast deze zienswijze.

(Niet)Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Raadsbrief Zienswijze kaderbrief 2026 GGDrU

Bijlagen informatief

- Brief aan raden bij Kaderbrief 2026
- Kaderbrief 2026

